

BÁCSKAI HIRLAP

Előzetes árak
 Szabónk részére vagy postán
 küldve: —
 Egy évre 18 korona
 Fél évre 9 korona
 Hozzájárulás 4 korona
 Igény szám ára: 5 fillér.
 Megjelenik naponta reggel,
 kivéve hétfőt.

POLITIKAI NAPILAP

BRAUNHENRIK.

Szerkesztőség:
 Kosuth-utca, Vojnich-palota I. em.
 Telefon szám 43.
 Kiadóhivatal:
 Kosuth-utca, Vojnich-palota.
 Telefon szám 43.
 Nyitlatter soronként 40 fillér.
 Hivatalos közlemények sora

Reménytelenül.

Bach báró, az egykor kivezényelt osztrák helytartó uralkodása alatt nem sanyargatták és nem keserítették el úgy a nemzetet, mint Fejérváry báró uralkodása alatt Bachnak is voltak emberei, a kikkel „megdolgozta” a magyar nemzetet, de olyanok, mint Kristó a belügyi ügyvivő és cimborái és olyan mint Rudnay és ifju tanítványai és olyanok, mint a kinevezett megyefőnökök és viszont az ezek által kinevezett hivatalos közegek — Bach báró alatt is ritkította párját.

A nemzetnek megígért nyomor és szenvedés csakugyan kezd megvalósulni. A Fejérváry kormány katonával, csendőrrel, megyefőnökökkel, kormánybiztosokkal kezdi sanyargatni a nemzetet. Törvénytelenül megtagadja a vármegyék dotációját és a törvényesség látszata alatt adót szedet és igyekszik céljaira pénzt szerezni. A tisztviselőket felfüggeszti, fizetéseiket megvonja és ő maga felhatalmazás nélkül harácsolja el a nemzet millióit.

Erkölcsei és anyagi csődbe jutott kertes existenciák kerülnek a közhivatalokba, a kik tudatlanok, zsarnokok és kegyetlenek, de a kiket rászabadít a nemzetre az ügyvivő kormány.

A kik figyelemmel kísérik az ügyvivő minisztérium kormányzati működését — megdöbbenéssel észlelik, hogy miféle alakok kerülnek felszínre. Mindazok, akiket a közéletben könnyelműeknek, felületeseknek, tudatlanoknak, lelkiismeretleneknek és félig-meddig züllötteknek tartott, tudott és ismert a társadalom, — most az ügyvivő kormány akcióba szólít a nemzet ellen. Ezek az obscurus alakok kapva-kapnak az alkalmon, — mert ha tekintélyt és tiszteletet nem is szerezhetnek, de kiürült zsebeiket és üres gyomrokat újból megtömik és a sanyargatott nemzet felett uralkodnak, a szuronyok hatalmával.

Ez a rettenetes állapot még egyre tart a megváltozás reménye nélkül. Hány közönséges, jellemtelen, szívtelen alak nyeri most bő táplálékot az ügyvivők jóvoltából, annak a nemzetnek a vagyonából, a melyik ellen harcot visel?!

És ha meg is villan olykor a béke reménye; ha kilátás nyílik arra, hogy végrevalahára az alkotmányos rend helyre áll, hogyan zudul fel egyszerre a kitartottak egész serege! Ezek az alakok, — kezdve az ügyvivőkön, mindannyian ellenségei a békének. A béke ugyanis a törvényes rend helyreállítását jelenti, a mikor a jók jutalmat, a gonoszok büntetést kapnak. Ám a gonoszok, a kik ma az uralkodást gyakorolják, mindent elkövetnek, hogy a béke helyreállítását megakadályozzák.

A kormány törvényes bírója, a parlament elől bujkál. Minduntalan elnapolatja az országgyűlést, hogy törvénytelen cselekedetei miatt, — el ne vegye méltó büntetését. Kitartottjai pedig jól tudják, hogy beszünnek a zsiros jövedelmek, a mit most jogtalanul élveznek. Jól tudják, hogy existenciájuk ismét kétséges és ők maguk megvetett alakokká válnak, mihelyt a jogrend veszi át uralmát az országban. Ezek tehát közös akarattal rajta vannak, hogy az áldatlan, a törvénytelen, az abszolutisztikus állapotok mentül tovább tartssanak. A zavarosban halászni jól lehet. Minden züllött alakot tekintélyé növel az ügyvivő kormány és ez a szerencsétlen ország egy pusztító, lelkiismeretlen, hazafiatal emberhad lelketlen uralkodását kénytelen szenvedni.

A békét óhajtja az egész nemzet, de azok, a kiknek ebben a szörnyű állapotban van jó dolguk, egyre a béke megromlásán működnek. Bécsben halálos ellenségeink a trón közelében élnek. Ezekkel áll bűnös szövetségben a Fejérváry-féle ügyvivőség s éppen ezért

halvány reménység sincs arra, hogy a béke hamarosan helyre álljon.

E közben a nemzet egyre jobban elkeseredik. A helyzet vigasztalan sötét képe csak jobban fokozza a haza ellenségei ellen a közgyűlöletet. Az ebből származó következményekkel éppen illetékes, helyen nem törődnek és nem gondolják, hogy még a sötét reakció győzelme esetén is, olyan tanulságot von le a nemzet, a mi később megrenditheti a trónt, a melyet még ma is bizalommal vesz körül a nemzet reménye.

Ebben a szomorú helyzetben alig lehet látni tisztán. A kibontakozás eshetőségét még senki sem sejtí. Egy bizonytalan sötét jövő felé tekint reménytelenül az egész nemzet. Reménytelenül csüggedve és elkeseredve. Azért kell hát annyit szenvedni, mert alkotmányát védi és törvényes jogainak akar érvényt szerezni...!?

Szabadka ellentállása.

Két értekezéslet.

A darabant kormány botor erőszakossága elérkezvén Szabadkára Kristófy másodszori megsemmisítő leiratával: az egész város érthető izgalommal várja a közgyűlés határozatát.

Válságos helyzetben van Szabadka város ma, amikor arról kell határozni: mi lesz tisztviselőinkkel és mi lesz különösen a város első tisztviselőjével dr. Biró Károlylyal, aki ennek a gazdag városnak óriási vagyonát kezeli.

Rendkívüli nehéz helyzetben van dr. Bró Károly.

Ha a törvénytelen kormány rendeletét hajtja végre: könnyen elvesztheti népszerűségét, még akkor is, ha esetleg a közgyűlés többsége azt a határozatot hozná is, hogy engedelmessédjék a rendeletnek. Ha nem teljesíti a rendeletet, a darabant ki-rendeltégg felfüggeszti állásától.

De súlyos felelősség terheli a közgyűlés tagjait is.

Minden egyes tagja törvénytelennek, alkotmányellenesnek tartja a kormányt, törvénytelennek a rendeletet. Két ízben már

Cabinet szivarkahüvelyek és szivarkapapiros
 — a legkitűnőbb minőségűek és el nem ért finomságuk. —

King szivarkahüvelyek nikotinfogóval

5000 darab vételnél
 1000 „ „ „
 100 „ „ „

Képes levelezőlapok dbja 2 f. 12 db 20 f.
 Finom képes lapok színesek dbja 4 f. 12 db 40 f.

Kaphatók:
 á 130 fillér,
 á 140 fillér, Erdélyi D. és Társa
 á 20 fillér. m. k. dohánygyáraknál Szabadkán

egyhangulag határozta el az ellentállást és ma is az a meggyőződése, hogy az ellentállásnak egyhangunak kell lenni, — de mi történjék a tisztviselőkkel?

Magára vállalhatja-e ezt a felelősséget, hogy a tisztviselőit az ő határozata folytan felfüggesztik?

Olyan hangok hallatszottak ma az egyik értekezleten, negyvennyolcas partállású bizottsági tag részéről, hogy a közgyűlésnek nincs joga eltüntetni a tisztviselőket attól, hogy a rendeletet végre ne hajtsák. De különösen az teszi súlyossá a bizottsági tagok helyzetét, hogy a város polgármesteri székebe egy oda nem való kalandort ültethet majd a kivételes hatalommal ruházott városfőnök, az adókat pedig ez a kalandor beszolgáltatja s így az ellentállást kimondó határozatok nem lesz meg még sem az eredménye.

A vesztes tehát mindenesetre csak a város lesz, mert elveszti — ha kis időre is de lehetséges, hogy egy-két esztendőre — polgármesterét!

Lehetetlenség volt a városi székház tanács termében megtartott *bizalmas* értekezlet hangulatából megállapítani, hogy vajjon azok vannak-e többségben, akik a tisztviselőknek is a további ellentállást akarják parancsolni, vagy azok, akik a tisztviselőket a kényszerhelyzet alól fel akarják szabadítani és megegyeznek nekik, hogy az eddig önként befizetett adókat beszállítsák.

A polgármester elnöklése alatt megtartott *bizalmas* értekezlet tehát egy öt tagú bizottságot küldött ki, amely a függetlenségi párt részéről kiküldendő 5 tagú bizottsággal együtt fogja megállapítani a javaslat szövegét, amelyet a szombati közgyűlés elé fognak terjeszteni.

Ez az öt tag: Gyelms Gerő, Törley Gyula, dr. Milkó Izidor, dr. Janiga János és dr. Vojnich Gyula.

A városházán tartott értekezleten jelen voltak:

Varga Karoly, Pausits János, Vojnich Simon, dr. Reizner Lajos, Gyelms Gerő, Törley Gyula, Antunovich József, dr. Kertész Ignác, Varga Károly, dr. Klein Adolf, dr. Fischer Jákó, Regényi Lajos, Kiss Abel, Vujkovics Cz. Pál, Flatt Viktor, Birkáss József, Deak István, id. Frankl István, Kosztolányi Arpad, Kiss Lajos, Meznerics Ferencz, Milassin Illés, Baich Gergely, Lendvay Ernést, dr. Janiga János, Purgly Sándor, Varga Agoston, Medgyanszky Sebő, Skozza Zoltan, Farkass Zsigmond, Milkó Izidor, Haverda Mátyás, Mucsy György.

A függetlenségi pártban a tagok legnagyobb érdeklődése mellett folyt le a nemzeti ellenállás ügyében megtartott értekezlet.

Mukits Simon elnöklése mellett nyílt meg az értekezlet, aki hazafias beszéd kíséretében ismertette az értekezlet célját, amely a város eddigi ellenállási határozatainak fenttlen fentartására vonatkozik. A maga részéről Szabadka városának eddigi határozatait annál is inkább fentartani javasolja, mert különben hazafias lelkiismeretünk, a magyar nép és onmagunk előtt férfiak nem volnánk

és méltán vethetnék szemünkre, hogy eddig csak játszottuk, hazudtuk a hazafiságot.

Ezután dr. Fischer Jákó közjogi törvények és alkotmányunk szellemének félremagyarázhatatlan ismertetésével bizonyította, hogy a törvényhatóságnak eddigi álláspontjából engednie nem szabad. A gyönyörű ékes-szólással elmondott beszéd után dr. Fischer Jákó az értekezlet elé a következő indítványt terjesztette:

Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy Szabadka szabad kir. város a nemzeti ellentállásra vonatkozó eddigi határozatait változtatlanul fentartja és tisztviselőit felfüggesztés terhével eltünteti attól, hogy bármilyen című és nevű adókat vagy ujoncot az állam rendelkezésére bocsássa és a jövőben befizetni szándékolt adókat elfogadja. Egyben megbizta az értekezletet a két országos képviselőt ily irányú indítvány előterjesztésére.

Az értekezlet Mukits Simon indítványára a fenti indítvány előterjesztésével Dr. Fischer Jákót bizza meg, a ki meg a következő pótdöntvényt terjesztette elő:

Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy az önkéntesen befizetett adókból eddig egybegyűlt összeget előkelő szabadkai pénzintézeteknél kamatozás végett elhelyezi s a betétkönyvekre rávezetni rendeli, hogy a betét csak annak adható ki, akit annak felvételére a törvényhatósági bizottság felhatalmaz.

Az értekezlet az indítványt egyhangulag magáéva tette és ennek az előbbivel együtt való benyújtásával dr. Fischer Jákót bizza meg. — Az értekezlet egyben öttagú bizottságot küldött ki azon célból, hogy a szombati közgyűlésen kedvező egyöntetű eljárást megállapítsa. E bizottság tagjai: Varga Karoly, dr. Fischer Jákó, dr. Antunovich József, Vida Kalmán és dr. Kertész Ignác.

A függetlenségi párt méltó volt önmagához, a mikor e hazafias indítványokat egyhangulag magáéva tette és reméljük, hogy ezen indítványok a szombati közgyűlésen az összes pártok egyhangú lelkesedésével fogadják határozat erejére emelkedni.

A válság.

— Telefon tudósítás —

A béke reménye teljesen megszűnt. Mindenütt általános lehangoltság uralkodik, az ellenzék részéről már egyáltalában nem hisznek a békében. Apponyi beszéde szintén ennek a közérzésnek reflexe.

Apponyi ma Miskolcon volt a függetlenségi párt alakuló gyűlésén. Nagy beszédet mondott, többek között a békéről is megemlékezett és azt mondta, hogy az létrejön, amint kockázat nélkül megteremthető. — A béke csak úgy jöhet létre, ha kizárja a válság ismétlődését. Harcot indítottak a nemzet érdekében, jövőjéért és ennek a harcnak csak tisztességes béke lehet az eredménye.

Fejérváry ma egy újságíró előtt nyilatkozott. Kijelentette, hogy fáradtnak érzi ma-

gát és nagyon szeretné, ha mehetne. — De addig boldog a magyar, amíg ő marad, mert utána csak katonai uralom következhetik. Ezért nem fogja elhagyni a helyét.

Zichy Jenő gróf Afrikába készül. Nem kutatási célokból, hanem orvosai rendeletére Távozása alkalmából levelet intézett Kossuth Ferenchez, melyben a helyzetről érdekes kijelentéseket tesz. Azt írja, hogy a komoly békeben senki ne higgyen. A békeesemények hiábavalók, mert fent nem teljesítik a nemzet jogos kívánságait. De viszont a végső harc sem következett el. Mert Bécsben imponál a nemzeti erő és az ellenállás hatalmas megnyilatkozása és egyelőre még nem mernek kikezdeni a nemzettel. Ugy véli, hogy amikor visszajön utjáról, még mindig a jelenlegi helyzetet fogja találni.

Kristóf megint okoskodik. Persze a legnagyobb hülyeségre jut ki. Csanádmegyéhez leiratot intézett, amelyben azt mondja, hogy a főispán rendeleteit nem lehet megfeleltetni. Mennyi rosszaság és butaság egy emberben!

Egyébként Hervay alispánt holnap erőszakkal kilakoltatják, a polgármestert és a szolgabírókat pedig a napokban felfüggesztik. Szóval: a darabantok működnek.

Selmecbányán ma délelőttre hivta össze Szabó Mihály főispán installációjára a megyei közgyűlést, amely a múlt hónapban meghiusult. Szitovay József polgármester jelentette a főispánnak, hogy Sztancsay Miklós főjegyző, Voros József aljegyző, Altamann Imre gazdasági tanácsos szabadságot kérek tőle, amit ő meg is adott nekik. Egyben kéri a főispánt, hogy az adminisztráció rendes menete érdekében intézkedjék a szabadságra ment három fő-tisztviselő helyettesítése iránt. A főispán rögtön intézkedett és Molnár Dezső budapesti ügyvédet főjegyzőnek, Kutassy Gusztávot aljegyzőnek és Bártfay Géza esztergomi ügyvezető közgyámot, a Szabadság szerkesztőjét, gazdasági tanácsosa nevezte ki (!), akik a hivatali esküt a polgármester kezébe nyomban letették és mint törvény szerint a törvényhatóságnak tagjai, az installáló közgyűlésen résztvettek.

Jelen voltak ezeken kívül: Erdélyi Gyula kormocbányai járásbíró és valami Bloch nevű hülye bizottsági tag. Ezek előtt tette le a megyefőnök a hivatalos esküt.

Az új szinigazgató és a szintársulat.

II.

Kezdjük ismét elülről. Sokkal fontosabb ez a dolog, mintsem, hogy egyszerűen napirendre lehetne térni fölötte. Meg aztán a jövőre nézve is jó lesz teljes világosság mellett mutatni be némely részét ennek a „regime” változásnak, már csak azért is, mert helytelenül és könnyelműen dobták be a közvéleménybe a — *nem modern* — mutat.

Kilenc esztendei becsületes munkát egy

Jakarékpénztári évi záró számadásokat és mindenféle nyomtatványokat

szép kivitelben, gyorsan és jutányos árban készít Krausz és Fischer könyvnyomdája Szabadkán, Vojnits Máté-féle palota, (Bárany szálloda mellett.)

ifju, kezdő igazgató a sorok között azzal akar kisebb értékűvé tenni, hogy azt hirdeti: modern színezetet akar teremteni!

Leszögezzük itt ezt a kijelentést azért, hogy egy vagy két esztendő múlva megkérdezhessük: miben nyilvánult hát a színezet modernsége?

Ma még Pesti *Ihász Lajos* *kitűnő* társulata működik itt a nagy közönség teljes meglepedésére állandóan telt házak előtt. Ha majd virágvasárnap ez a művészársulat eltávozik városunkból és ha ugyanakkor a magyar színezetnek 37 esztendő óta becsületesen dolgozó, tapasztalatokban gazdag, az egész országban elismert buzgó vezetőféfia: Pesti *Ihász Lajos* színigazgató elhagyja a szabadkai színházat: meg fogjuk csinálni a mérleget, most a színtársulatról van szó és az új színigazgatóról.

A színtársulatról, mint erkölcsi testületről és az új színigazgatóról, aki — állítólagos intímusa előtt — nemcsak szóban, de írásban is úgy nyilatkozott erről a társulatról, hogy annak tagjai közül egyet sem szerződött.

Dr. *Farkas Ferenc* ur úgy szervezi a társulatát, ahogy neki tetszik, *senki* elő nem írhatja, *senki* nem persvadeálhatja: kiket szerződtesse. De nem volt szabad se *Farkasnak* és nem volna szabad még a budapesti Nemzeti Színház igazgatójának se olyan nyilatkozatot tenni, hogy a szabadkai színtársulatról senkit sem szerződött.

Ez a kijelentése az egész városban, de — merjük mondani — az egész országban legalább is különösnek tűnt fel.

„A régi regime” gyűlölete — mondja ma a Pesti Hírlap — csak hadd maradjon meg a miniszter elnök utódok kenyere.

A régi regime gyűlölete.

Micsoda joggal gyűlöli dr. *Farkas Ferenc* ur a régi regime-t? Annak a régi regime-nek ő két esztendeig a kenyere ette!

Vagy talán azért tette ezt a meggondolatlan kijelentést, hogy „intímusának” szívesseget tegyen? Ha igen, akkor mi öszintén kijelentjük, hogy *igaza van*.

Dr. *Farkas Ferenc* fiatal ember, aki maga sem tudhatta, hogyan kapta meg a a színházat két olyan jónevű színigazgatóval szemben, mint *Krémer Sándor* és *Polgár Károly*. (Pesti *Ihász Lajos* — sajnos — nem volt a pályázók között, ő — hogy miért, tán valamikor meg fogjuk tudni — visszavonta pályázatát a választás előtt.)

Dr. *Farkas Ferenc* a választás megejtése után 2 órával egy táviratot kapott „intímusától”, amelyre egy óra múlva megjött a drót-válasz: „Mindent, mindent nagyon köszönök.”

Dr. *Farkasnak* ez a köszönő távirata közzé-kézre járt a szabadkai kávéházakban.

De dr. *Farkas* urat a színügyek eladója dr. *Bólics József* szabadkai kulturatanácsnok is értesítette a választás eredményéről, egyben némely tekintetben jóakaró felvilágosításokkal szolgált neki.

Az új színigazgató a kulturatanácsnok levelére nem is válaszolt, őt — ittléte alkalomával — fel sem kereste, de irt „intímusának” egy levelet, amelyben *többek között* ezt írja: „Tudom, hogy elsősorban Önnek és családjának köszönhetem megválasztásomat” — és irt még egy levelet ezen „intímusának”, amelyben *többek között* azt mondja: „a mostani tagok közül senkit sem szerződöttetek.”

Ezek után, azt hisszük, jogosan mondjuk azt, hogy kötelessége volt dr. *Farkas* urnak „intímusának” azt a szívesseget megtenni, hogy ebből a társulatról egyet sem szerződöttet.

A fiatal színigazgató, (akinek csak ezután lesznek tapasztalatai), haláttan lett volna és haláttan lenne ezután is, ha annak, akinek megválasztását köszönheti, — ilyen csekély szívesseget meg nem tenne.

(Folytatjuk.)

Napi hírek.

Szabadka, jan 18.

Száműzött orosz főhadnagy Szabadkán.

(h) Az orosz forradalom brutalisan követeli a maga áldozatait, Porba hullnak a hősök, felkapaszkodnak a gyávák. nagygyá lesznek a hipokraták, megsemmisülnek a nagy lelkek.

A forradalom mindegyik az eszmék harcán alapszik. A múlt küzd a jelenrel, vagy megfordítva, a liberalizmus a reakcióval, az idealizmus a realizmussal, a tiszta józanság a hatalom tulkapásával, a népjogok az absolutizmussal.

A forradalom előszele végigsivít egy országon és nyomában felkavarodik minden. Az igazság küzd, hogy legyen, a tisztaság, hogy a szenny ne legyen. A forradalomban sok piszok kerül felszínre, hisz a forradalom viharja épen e piszokot hivatott elsöpörni. Sehöl annyi igazság nem történik, mint a forradalomban, de viszont annyi gázság sem. A hóhér bárdja ide-oda csap és nem nézi, hogy hová üt. Sőt rendszerint a legjobbakat üti, mert azok céljai útjába állanak.

Egy menekült orosz főhadnagy jött ma Szabadkára. Hazáját el kellett hagynia, mert nem szegődött vak eszközévé a zsarnoki önkénynek. Mert nemesebb, kiválóbb volt, mint a hatalom zsoldosai.

Részt vett az orosz japán háborúban. A mukdeni hadtestnél volt és sebet is kapott. Intelligens jogász ember, hős katona.

A háború után hazatérve a Ferdinánd, bolgár fejedelem ezredében szolgált. A szeptemberi véres napokban egyszer kirendeltett egy utcai harcra, hol piszkos, rabló csöcselék ölte az ártatlan zsidókat.

Parancsot kapott, hogy lövessen 263 katonájával a zsidókra. Lövetett is, de a piszkos csöcselékre. Mert nagyobb volt a lelke, semhogy az üldözött helyett az üldözőt, az erős helyett a gyengére, a gonosz helyett az ártatlanra lövessen.

Elfogták nyomban összes katonáival együtt. De tisztet csak akkor szabad fogva tartani, ha a vizsgálat befejeztetett. Szabadon engedték tehát. Nem várta be az ítéletet, mely halál vagy szibériai száműzetés lett volna, hanem megszökött és Angol, Németországon keresztül Pestre, majd Szabadkára jött.

Innen tovább utazik. Párisban vagy Montekarlóban felakarja keresni Gapont, a forradalmi papot, ki lángszavával lelket öntött a népbe.

Itt volt ma nálunk. És amikor a sorsáró, kérdősködtek, sírni kezdett.

Könyvei az orosz hatalom gyalázatát képezik. Hogy száműzette kell kóborolnia annak ki csak abban vétke, hogy — nagy lelke van.

— **A kormány és az adók.** Fejérváry Géza báró miniszterelnök, mint pénzügyminiszter, miként már jelentettük, rendeletet intézett valamennyi pénzügyigazgatóságokhoz, a két

évnél régebbi adóhátralékoknak az 1882. XXVI. t.-c. 54-ik szakasza értelmében való telekkönyvi betáblázás tárgyában. Ezzel kapcsolatban utasította a pénzügyigazgatóságokat az 1902. és 1903. évről hátralékban levő adófizetők névjegyzékének a törvényhatóságoktól való beszerzésére. A pénzügyminiszter utasította továbbá a pénzügyigazgatóságokat, a hátralékos adók és illetékeknek fizetési meghagyások útján való behajtására. Ezen fizetési meghagyások úgy állítandók ki, hogy a fizetésnek az ex-lex megszűnté után 30 nap múlva kell, különbeni végrehajtás terhe alatt, megtörténnie.

— **A király rendelete.** Említettük, hogy Rudnay Béla budapesti főkapitányt a kormányelnök felszólította, hogy lépjen ki a budapesti kaszinókból, mert a kaszinókban elfoglalt tagsága az utóbbi esetek tapasztalatai szerint a főkapitányt hivatalos eljárásában érinti. Mint ismeretes, Rudnay e felszólításnak nem tett eleget. Ma a Bécsből hazatérő miniszterelnök a király határozott rendeletét közölte Rudnayval, amely arról szólt, hogy mondjon le haladéktalanul kaszinói tagságáról, vagy ha vonakodnék, főkapitányi állásában vonja le a konzekvenciákat. Budapesti tudósítónk e hírrel kapcsolatban azt telefonálja, hogy az államrendőrség vezetője a király rendeletére azonnal kilépett a nemzeti kaszinóból, az országos kaszinóból és a park-klubból.

— **Előléptetett tisztviselők.** Latinovits Pál zombori főispán Kiss Mátyás díjtalan közigazgatási gyakornokot díjas gyakornokká és tb. szolgabíróvá nevezte ki; Werner Hugó bácsalmási közigazgatási gyakornokot és tb. szolgabíró magassabb fizetési osztályú közigazgatási gyakornokká léptette elő.

— **Tisztelgés Vojnits alispánál.** A bács megyei orvos szövetsége a napokban tisztelgett ifj. Vojnits István újonnan megválasztott alispán előtt. A tisztelgők vezetője, Pertschy Ferenc, szép szónoki beszédben fejezte ki az orvosi karnak az alispán iránti szeretetét és becsülését. Az alispán meleg szavakkal mondott köszönetet a tisztelgő orvosoknak.

— **Diszes esküvő.** Dr. Korpássy Gyula, bácstopolyai kir. aljárásbíró ma délelőtt 11 órakor vezette oltárhoz a szegedi belvárosi Szent Demeter-templomban Reök Margitkát, Reök Iván kir. főmérnök, műszaki tanácsos bájos leányát.

— **Ki a selmeci főjegyző?** A selmecbányai installációról lapunk más helyén emlékezünk meg, itt csak azt a sajnálatos tényt írjuk meg, hogy dr. *Molnár Dezső* fővárosi ügyvéd, akit a selmeci „főispán” magával vitt és a város főjegyzőjévé nevezett ki, szabadkai. Unokája a néhai 48-as derék honvédtisztnek: *Müller Edének*, akit fia dr. *Molnár Gyula* a „Névtelen hősök” című pályanyertes darabjában méltán gloriálkált. A szabadság harc egyik hősének méltatlan unokájára bizonynyára nem lesz büszke a családja.

— **Vojnits apát ünnepeltetés.** Baja város kiváló egyházfője: Vojnits Dániel, plébános a napokban ülte meg plébánossá történt beiktatásának 10-ik évfordulóját. A népszerű plébánost számosan keresték fel ez alkalomból a közélet kitünőségei közül, kik meleg szeretettel vették körül a nagy tudású papot.

— **Hol késik a hajdújárás vasúti megálló hely?** Amikor a hajdújárás városi homokfölsége eladtak, a vevők a szegedi üzletvezetőséghez fordultak, hogy ott megállóhely létesíttessék. Az üzletvezetőség engedélyezte a megállóhelyet és annak költségeire

400 koronát kért. A 400 koronát a város tanácsa még a múlt ében befizette az üzletvezetőségnek, de a vonatok még most se állnak meg a hajdújárasi vasuti állomáson, pedig naponta több száz munkas foglalkozik ott a földfordításával, így kénytelenek Palicsig villamoson menni onnan pedig háromnegyed órát gyalogolni. Kiváncsiak vagyunk, hogy ezen bevégzett dolog hol pihen, — az üzletvezetőségnek, vagy az osztálymérnökségnek? *A késedelmezéssel csak a vasut károsodik.*

A határrendőrség életbejuttatása. Január 15-én kezdtek meg működésüket az ország különböző pontjain felállított határrendőrségi kapitányságok. A kitűnően előkészített törvény végrehajtása a legnagyobb pontossággal megy végbe. A kinevezett határrendőrségi tisztviselők csoportonként megjelentek a belügyminiszteriumban és letették a hivatalos esküt és azután nyomban elutaztak hivatali székhelyeikre, elfoglalták hivatalaikat. A határrendőrségi tisztviselők a fővárosi m. kir. államrendőrségi tisztviselőkhöz hasonló egyenruházatot és rangjelzést kapnak a gallerjukon. A helyi hatóságok, miként a belügyminiszteriumba érkezett jelentésekből kitűnik, a legnagyobb előzékenységgel működtek közre a határrendőrségi kapitányságok felállítására. Csapán Fiumében keletkezett érthetetlen ellenséges hangulat az ott felállított határrendőrségi kapitányság miatt, mert ebben a körmei túlzó autonómisták a városi autonómia megsértését látják, de teljesen alaptalanul.

Kisiklott vicinális. Majdnem végzettsé vált vasuti szerencsétlenség történt 13-án este megyénkben, a hegyes-palánkai helyi érdekű vasut vonalán, Hegyes-Feketehegy állomás közelében. Bosszúból vagy merénylet szándékával ismeretlen tettesek felszedték a hidfákat s a Kula felől érkező vonat kisiklott. A véletlen különös kedvezése folytán azonban komolyabb baj nem történt, csupán a mozdony rongálódott meg, de a forgalom lebonyolításában zavar nem állott be. — A vizsgálatot a legnagyobb eréllyel megindították.

Aki a farsangba jól akar mulatni! Az a **Versenyáru üzletbe** menjen vásárolni! Mert ott bámulatos olcsón lehet báli cipőket és mindenféle báli dolgokat beszerezni!

Tömeges penzhamisítás. A pénzügyminiszterium több évi megfigyelés alapján most pontos leírásban teszi közzé azokat a jeleket, melyekről az ezüst- és nikkelpénzek újabban ismét tömegesen föllépő hamis utánzatait föl lehet ismerni. A hamis pénzöntvény szürke színe, zsiros tapintása, a valódinál csekélyebb súlya, érdekes fölülete, a rajzok határozatlansága, a sekély és a betuk alakjában ingadozó szélirát. A megfigyelés a hamisítóműhelyt Sopron vagy Vasvármegyében véli, azonban lehet közelebb is hozzánk, azért nem árt tudni, hogy ezer korona jutalmat kap az, aki a hamisítók nyomára vezet. — Addig is vigyázzunk a pénzváltásnál!

Egy koronáért két évi fegyház. Mamusits Simon többször büntetett betörő tolvaj bűntudatát lisztáján immár 12 évi fegyház és börtön van feljegyezve, ami elég tekintélyes idő egy ember életében. Neki azonban ez nem elég. Tegnap a vonaton megszólított egy atyáfit, hogy váltson fel egy 20 fillérest. Mikor az e övette erszényét, Mamusits belemarkolt, de az ott levő 12 kor. 60 fillérből csak egy koronát kapott ki. A rendőrök lefűltek és az egy koronáért valószínűleg 2 esztendő fog ulni.

Siketnémák felvétele. A siketnémák szegedi intézetébe 7-12 éves siketnéma gyermekek vétetnek fel. Az intézetben a felvett némák megtanítatnak rendesen és hangosan beszélni, írni, olvasni s egyéb elméleti ismeretekre; továbbá kézimunkára és az ipart előkészítő kézügyességre. A felsőbb osztályokba oly gyermekek is felvétetnek, akik már beszélni tudtak, de később megsiketültek és a beszédet ennek következtében részben elfelejtették. A felvétel iránti kérvények a „Siketnémák intézete felügyelő-bizottságának Szegeden“ címre küldendők, Egyegekben az intézet igazgatósága szíves készséggel ad felvilágosítást.

Anyakönyvi hírek. Meghaltak: Merkovics István 77 év, Brandt Katalin 7 hó, Szalai György 9 hó, Grsics Rebeka 7 hó, Marcsikics Julis 21 hó, Piontek Antai 5 év, Macskovics Verona 15 év. Született 9, 4 fiú, 5 leány. Házasság: Kis Erős Albert Csik Mária.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 1906. január hó 20-án szombaton
 - - este a Kasinói estély után - -
 a „Nemzeti Nagy Szálloda“
 kávéház helyiségében
Tombola estélyt
 rendezek, melyre a nagyérdemű közönséget
 mely tisztelettel meghívom.
Korváth Dezső
 a „Nemzeti Nagy Szálloda“
 igazgatója.
A tombola egy értékes gramafon.
 Az emléktárgyak a kávéház helyisé-
 gében teklüthetők meg.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Az iskolaszék újraalakulása.

Városi törvényhatósági közgyűlésünk f. hó 20-án tartandó ülésében fogja kebelében megalakítani szorosban a népnevelésügy szolgálatában álló bizottságot: az iskolaszéket. Ezen ügyhez a helyi lapok hasábjain már többen is hozzászóltak. Cikksorozatban is foglalkoztak már vele, melyben e címen, az igazat megmondva, tendenciózus, magánérdekeket szolgáló részletek is közöltettek; tenőrkük a hiuság, general bassusuk a szereplési viselkedés s a még eddig fel nem fedezett talantum bemutatkozása volt. A sokat hangoztatott közérdek nem egyszer bizonyult már oly keretnek, melyet a ravaszul számítók önös érdekeikkel ügyesen, észrevétlenül át meg átszóttak. — Hiszük, hogy ezuttal a közérdek ily célra nem lesz kiszolgáltató s az iskolaszék megalakítása, a magánérdekek teljes kizárásával, közönségünk és népnevelés-ügyünk ez irányu követelményeinek szigorú szem előtt tartásával lesz végrehajtvá.

Véleményt, bírálatot ezuttal nem akarunk mondani a távozó iskolaszék három évi működése fölött, mert a holtakról vagy jót, vagy semmit! — de igen is bele akarunk szólni abba, hogy a leendő iskolaszék oly tagokkal alakíttassék meg, hogy az hivatásának magasztán álljon. Hiszen megértjük és talán némileg méltányolni is tudjuk, ha egy kissé megerőltetjük magunkat, némely törvényhatósági bizottsági tagnak azon hiuság szűlte ambícióját, hogy az iskolaszéki tagok soráb n akar mindenáron helyt foglalni és ott túlértékelt bölcs tapasztalatait érvényesíteni óhajtvá; szerintünk oda más is kell. Kell első sorban megfelelő intelligencia, másodsor a népnevelésügy iránti komoly érdeklődés és harmadszor a közügyek érdekében vállalt szigorú kötelességteljesítés és végül a teljes özetlenség. Ha mindezen kellek meglesznek a tagok összességében,

ugy meg vagyunk győződve arról, hogy népiskoláink iránt jövőben nagyobb érdeklődés fog mutatkozni nemcsak az iskolaszék, de közönségünk részéről is.

Annyit azonban elárulhatunk.

Hogy milyen álláspontot foglal el a tanács a leirattal szemben, azt csak holnap fogjuk megtudni, mert a mai tanácsülésen ez a dolog nem került szóba. Annyit azonban elárulhatunk, hogy a tanács több tagja a rezisztálás felhagyása mellett foglal állást.

Sz. Fr. U.

Fényes összeköttetésem folytán a következő rendkívüli érdekes híreket sikerült megjegyeznem. A legtöbb hírre je lemez, hogy a pozitívum megerősítésére „az annyit azonban elárulhatunk“ közkedvelt kifejezés adja meg a valódi értéket.

I.

Párisi tudósítónk telegrafálja, hogy a ma Versaillesban megtartott enök választáson Fallieres a szenátus elnöke 449 szavazatot, ellenfele Doumer a kamara elnöke 371 szavazatot kapott. A szavazatok eredményéből körülbelül sejteni lehet, hogy Fallieres a megválasztott elnök, azt azonban külön még nem jelentette tudósítónk. *Annyit azonban elárulhatunk*, hogy 449 több, mint 371, így holnapra bizonyosra várható Fallieres megválasztásának kétségbenvonhatatlan híre.

II.

Érdekes névrokonsági kellemetlensége támadt Sándor Pal országgyűlési képviselőnek Sándor Pal biztosítási ügynökkel. Sándor Pal tiszteletbeli perui főkonzul ugyanis nem Sándor Pal orsz. képviselő, hanem Sándor Pal bizt. ügynök, viszont Sándor Pal gabonakereskedő nem azonos Sándor Pal perui főkonzullal, hanem Sándor Pal orsz. képviselővel. Az érdekes ügyben szenzációs fordulat várható, *annyt már most elárulhatunk*, hogy Sándor Pal orsz. képviselő valószínűleg nem fogja azonosítani magát Sándor Pallal a perui főkonzulal, ellenben Sándor Pal ügynök hajlandó Sándor Pal gabonakereskedő ügyében eljárni.

III.

A szabadkai szintársulat új direktora Farkas Ferenc dr. állítólag kijelentette, hogy a jelenlegi szintársulat tagjai közül nem szerződött vissza senkit. Ennek ellenében megbízható helyről olyan értesülések kerültek forgalomba, hogy igenis szerződött, csak meg kell várni míg szerződött is, és nem is jelentette ki, hogy nem szerződött, lehetséges, hogy pusztá vé etlenségéből azt találta írni, hogy nem szerződött. Azt hisszük, hogy minden négy gimnáziumot végzett olvasónk ki fogja hámozni a fenti komplikált szerződötési rémgeregyből, hogy szerződött-e vagy sem Farkas direktor. Egyébként annyit elárulhatunk, hogy szerződést nem vállal *Daru.*

SZINHÁZ.

Pethes Imre holnap az Egyenlőségben Kriton szerepében lép fel, melyben tavaly nagy s kert aratott nálunk. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

KOZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátözsde.

Baumfeld és Weldinger budapesti cseg tudósítása

Árak 50 kg.-kent	Múlt szerdai		Jelt szerdai	
	Korona	Korona	Korona	Korona
Busa áprilisra	17.10—17.08	17.10/00		
Busa májusra			16.88/00	
Busa októberre 1906			14.00/00	
Ross áprilisra	14.00—13.98	14.00/00		
Ross októberre				
Zab októberre				
Zab áprilisra	14.56—14.54	14.58/00		
Tengeri szept.				
Tengeri májusra 1906	13.70—13.68	13.78/00		
Repce aug.				